

Kestävyysraportin varmentaminen

Ohjelma

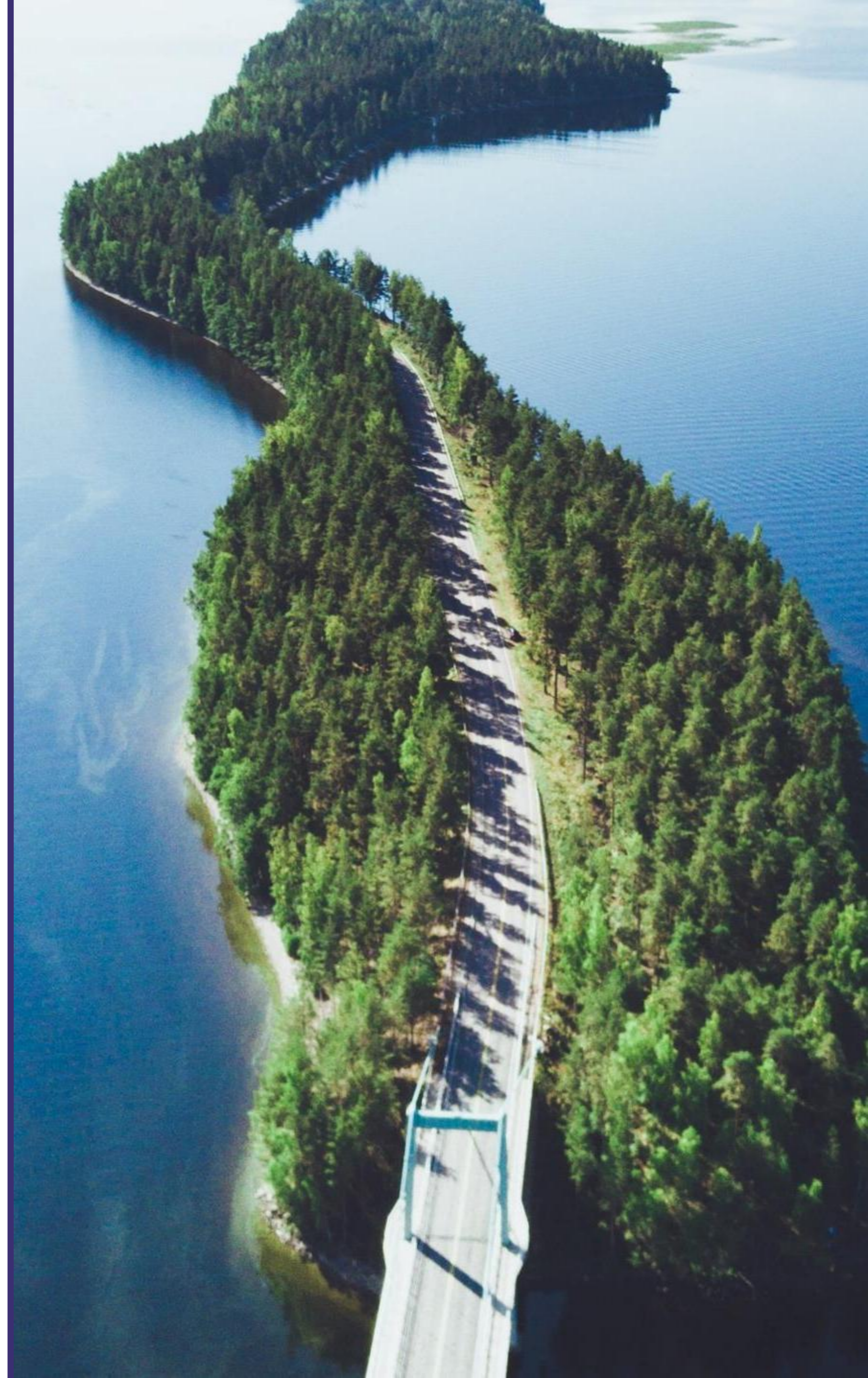
- Pakollinen kestävyysraportointi
  - Miten suuryritysten tulee valmistautua?
  - Mitä muutoksia komission Omnibus-ehdotus tuo?
- Miten pakolliset kestävyysraportit vaikuttavat pk-yritykseen?
- Miten kestävyysraportteja varmennetaan?
- Miten pakolliset kestävyysraportit ja vapaaehtoiset vastuullisuusraportit eroavat toisistaan?

Pakollinen kestävyysraportointi tilikaudesta 2025 alkaen suuryrityksille

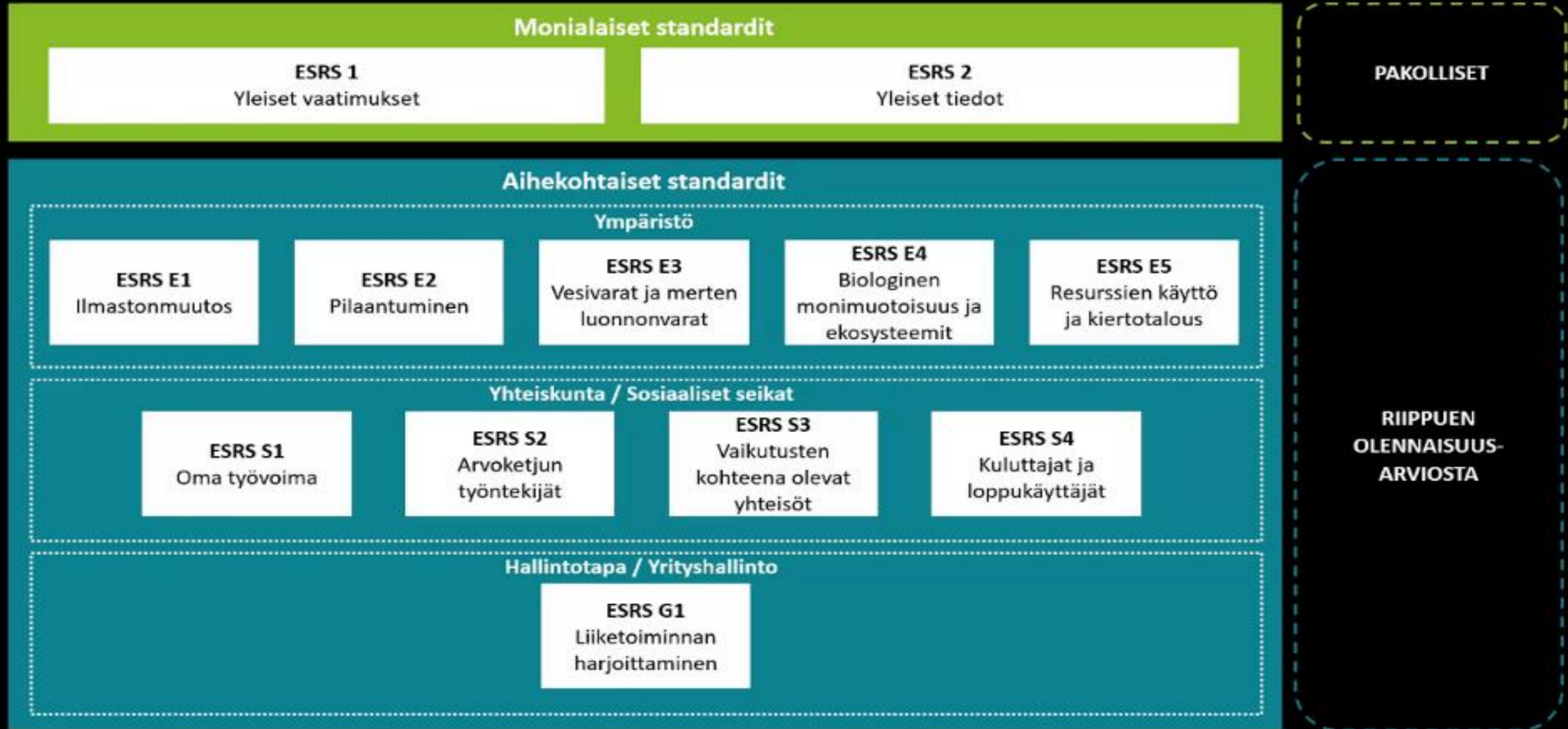
EU:n kestävyysraportointidirektiivi CSRD + ESRS-standardit

- CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) -raportoinnin myötä suurempi osa EU:ssa toimivista yrityksistä tulee taksoniaraportoinnin piiriin ja samalla raportointivelvoitteet laajenevat ottamaan huomioon ESG:n eri puolet.
  - Environmental
  - Social
  - Governance
- Lain piiriin kuuluvien yritysten on jatkossa julkistettava toimintakertomuksensa yhteydessä tarkempia tietoja mm. liiketoimintansa ympäristö- ja sosiaalisista vaikutuksista.
- CSRD:n mukainen kestävyysraportti laaditaan ESRS-standardien (European Sustainability Reporting Standards) mukaisesti. Ne EU-komissio vahvisti 31.7.2023.

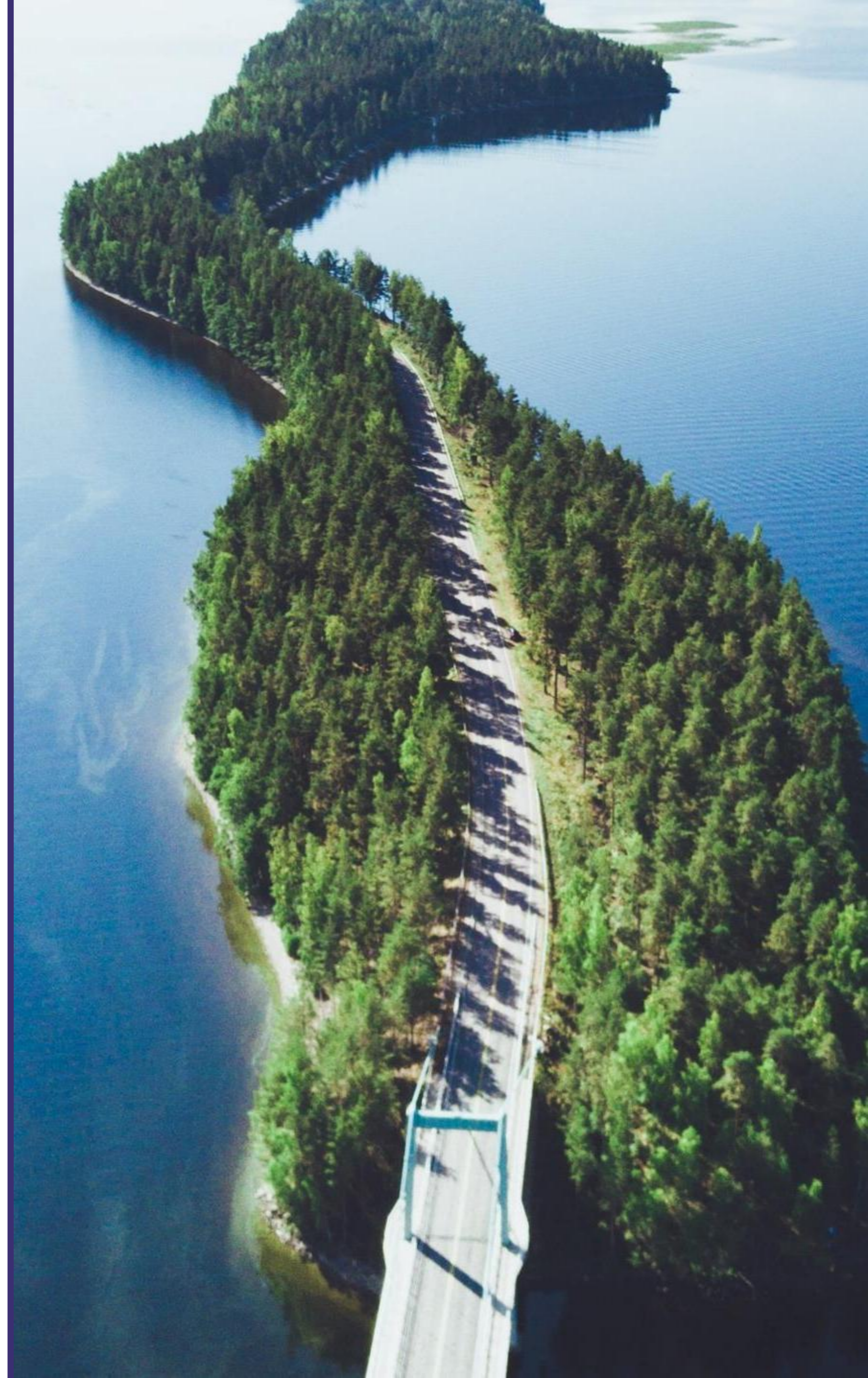
ESRS-standardit

Monialaiset ja aihekohtaiset, toimialoista riippumattomat standardit

Pakolliset kestävyysraportit

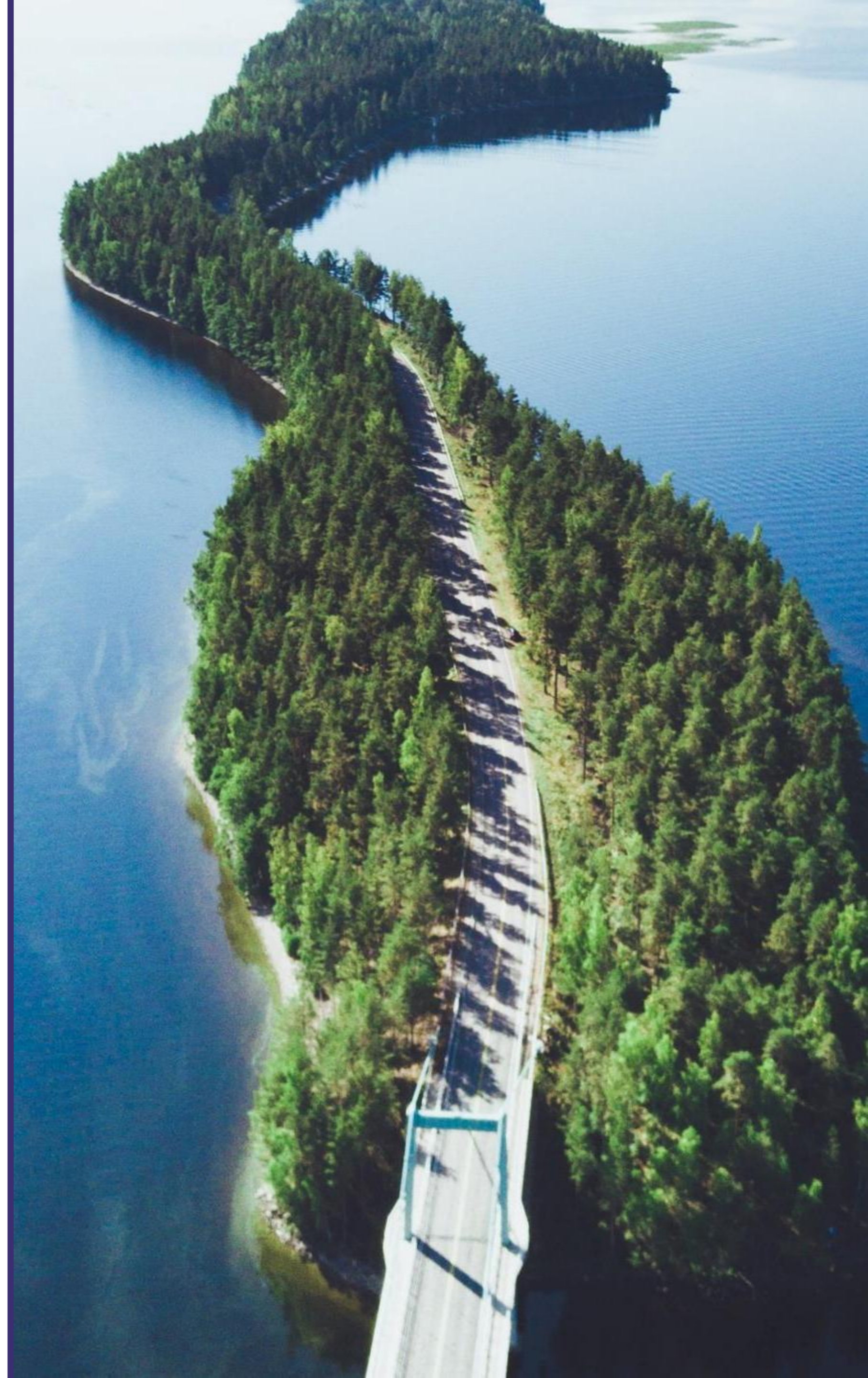
- Lyhyesti näihin sisältyy:
- Kaksinkertainen olennaisuusanalyysi
  - Mitkä ovat yhtiön vaikutukset ympäristöön ja yhteiskuntaan ja mitkä ovat yritykseen itseensä vaikuttavia kestävyysriskejä?
- ESRS:ien mukaiset tiedot
  - Yhtiön liiketoimintamallin ja -strategian tiivistelmä ja kuvaus toimintaperiaatteista kestävyysasioissa
  - Tavoitteet
    - Suunnitelmat näihin pääsemiseksi
    - Seuranta ja vertailukelpoisuus (miten edistytään)
  - Dokumentaatio, miksi jotain ei ole esitetty!
- EU:n taksonomiatiedot
  - ympäristötavoitteet
- Tiedot julkistetaan hallituksen toimintakertomuksessa ja hallitus vastaa näistä
  - raportoidaan digitaalisesti (ESEF, xbrl)
  - Hallituksen vastuu kasvaa, sisäisten kontrollien merkitys korostuu
- Esimerkkinä Ponsse Oyj
  - https://www.ponsse.com/fi/yhtio/uutiset/a_p/P4s3zYhpxHUQ/c/ponssen-vuosikertomus-2024-on-julkaistu

Komission Omnibus –ehdotus

26.2.2025

- ehdotetaan muutoksia mm. kestävyysraportointidirektiiviin (CSRD):
  1. Raportointivelvollisuus vain yrityksille, joilla yli 1 000 työntekijää
    - Henkilöstömäärä keskeisin mittari ja tämän lisäksi jommankumman seuraavista tulisi ylittyä:
      - 50M€ liikevaihto
      - 25M€ varallisuus (taseen loppusumma)
    - vähentäisi raportointivelvollisten yritysten Suomessa määrää noin 80 % ja selkeyttäisi sääntelyn soveltamisalaa
    - Käytännössä suuryritykset siirtyisivät VSME:n piiriin, jos työntekijöitä alle 1000
  2. Raportoinnin aloittamisen myöhäistäminen kahdella vuodella 2- ja 3-aallon raportoijille (suuryritykset ja listatut pk-yritykset), jotta yrityksillä olisi enemmän aikaa mukautua uusiin vaatimuksiin
    - Suuryritykset raportoisivat ensimmäisen kerran vasta vuodesta 2027 (nyt v. 2025)
  3. "trickle-down"-vaikutuksen ehkäiseminen, jossa suurten yritysten raportointivaatimukset siirtyvät epäsuorasti pienemmille alihankkijoille
    - Yritykset voisivat vaatia arvoketjun pienemmiltä toimijoilta maksimissaan vapaaehtoisesti sovellettavan VSME-standardin mukaisia vastuullisuustietoja.

Miten suuryritysten tulee valmistautua?

Hallitus

- Lähtökohtana osakeyhtiölain mukainen huolellisuusvelvoite ja yleistoimivalta
  - Rooli jo raportointiin valmistautuessa:
    - Olennaisuusanalyysi, datan kerääminen, järjestelmät, resurssit ja osaaminen
- Uudet säännökset eivät suoraan edellytä kestävyyteen liittyvää asiantuntemusta
  - Hallituksen vastuulla kuitenkin, että kestävyysraportti vastaa säännöksiä
  - Kestävyysraportissa oltava kuvaus asiantuntemuksesta tehtävien hoitamisessa
- Kirjanpitolain mukaan:
  - Vastuu tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lisäksi jatkossa myös (konserni)kestävyysraportista
  - Kestävyysraportti käsiteltävä ja hyväksyttävä hallituksessa

Yhtiökokous

- Valitsee kestävyysraportoinnin varmentajan
  - Otettava yhtiökokouksen kokouskutsuun ja esityslistalle vuosittain
- Kestävyysraportti esitettävä omana kokonaisuutenaan osana toimintakertomusta, joka esitetään yhtiökokoukselle

Miten suuryritysten tulee valmistautua?

Aikajana suuryhtiölle

Koskee yrityksiä, jotka täyttävät vähintään kaksi näistä kriteereistä

- yli 250 työntekijää
- 50M€ liikevaihto
- 25M€ varallisuus (taseen loppusumma)

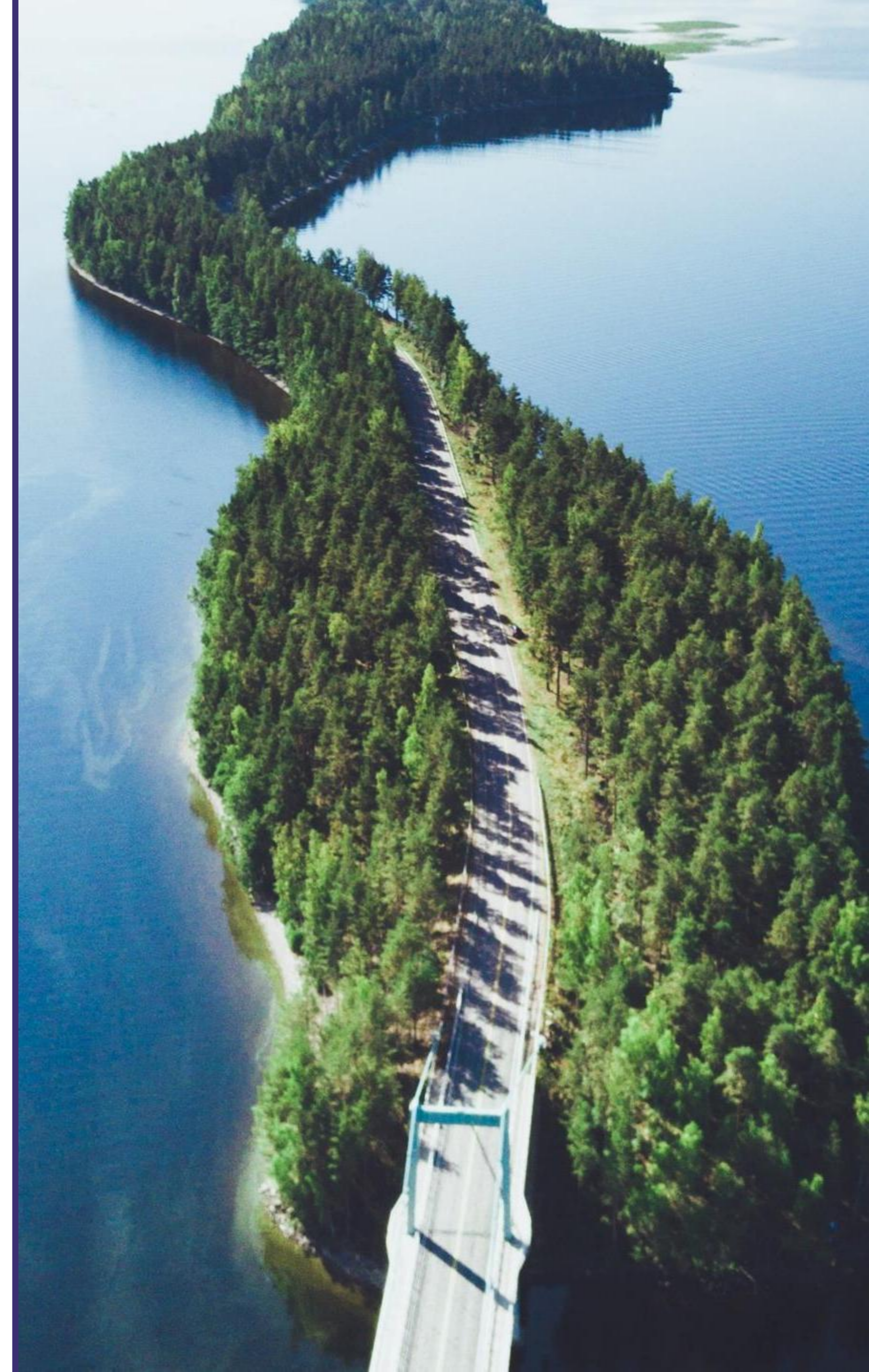
2023	Raportointia edeltävä vuosi 2024	Raportointivuosi 2025	Julkistamisvuosi 2026
CSRD:n vaatimukseen tutustuminen ja GAP-analyysi (nykytilan arviointi)	Prosessien saattaminen kuntoon: - Käytännöt ja mittaristot - KPI:t, benchmarkit, tavoitteet	Kerää ja analysoi vuoden 2024 data	Raportin luonnostelu
Olellisuusanalyysi ja suunnitelma, miten täytetään CSRD:n vaatimukset	Data: miten raportit tuotetaan ja miten varmennettavissa?	Siirtymäajan raportin koonti ja keskustelu tilintarkastajan kanssa	Raportin tarkastus KRT-varmentajan toimesta
Mitä nykyiseen vapaaehtoiseen vastuullisuusraporttiin tulee jatkossa lisätä?	Keskustelu tilintarkastajan kanssa!	Prosessin ja raportin kehittäminen ennen tilikauden päätöstä	

Miten pakolliset kestävyysraportit vaikuttavat pk-yritykseen?

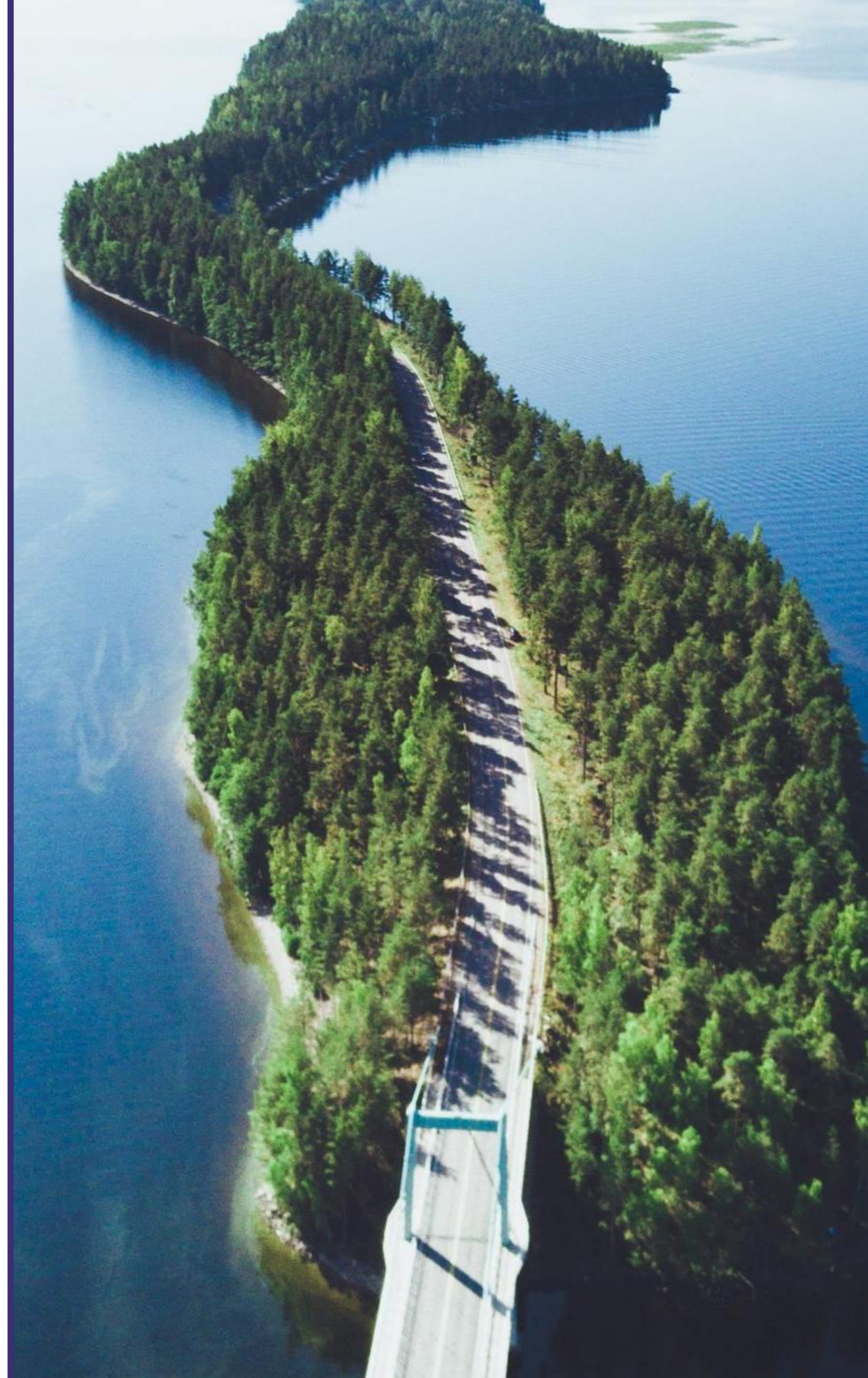
Kirjanpitolaki luku 7

- Kestävyysraportissa on esitettävä kuvaus:
  - 1. kestävyysraportointiyrityksen **menettelyistä**, jotka koskevat kestävyysseikkojen huomioonottamista;
  - 2. merkittävimmistä tosiasiallisista tai mahdollisista **haittavaikutuksista**, jotka liittyvät kestävyysraportointiyrityksen **omiin toimintoihin ja sen arvoketjuun**;
  - 3. toteutetuista toimita tosiasiallisten tai mahdollisten **haittavaikutusten ehkäisemiseksi, lieventämiseksi, korjaamiseksi tai poistamiseksi**;
  - 4. edellä 3 tarkoitettujen toimien tuloksista.
- Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun kuvaukseen on sisällytettävä:
  - 1. kestävyysraportointiyrityksen **liikesuhteista ja sen toimitusketjusta**;
  - 2. haittavaikutusten tunnistamiseksi ja seuraamiseksi toteutetuista toimita;
  - 3. muista haittavaikutuksista jotka kestävyysraportointiyritys on tunnistanut täyttääkseen Euroopan unionin lainsäädännön vaatimukset kestävyysvaikutusten huomioonottamisesta.

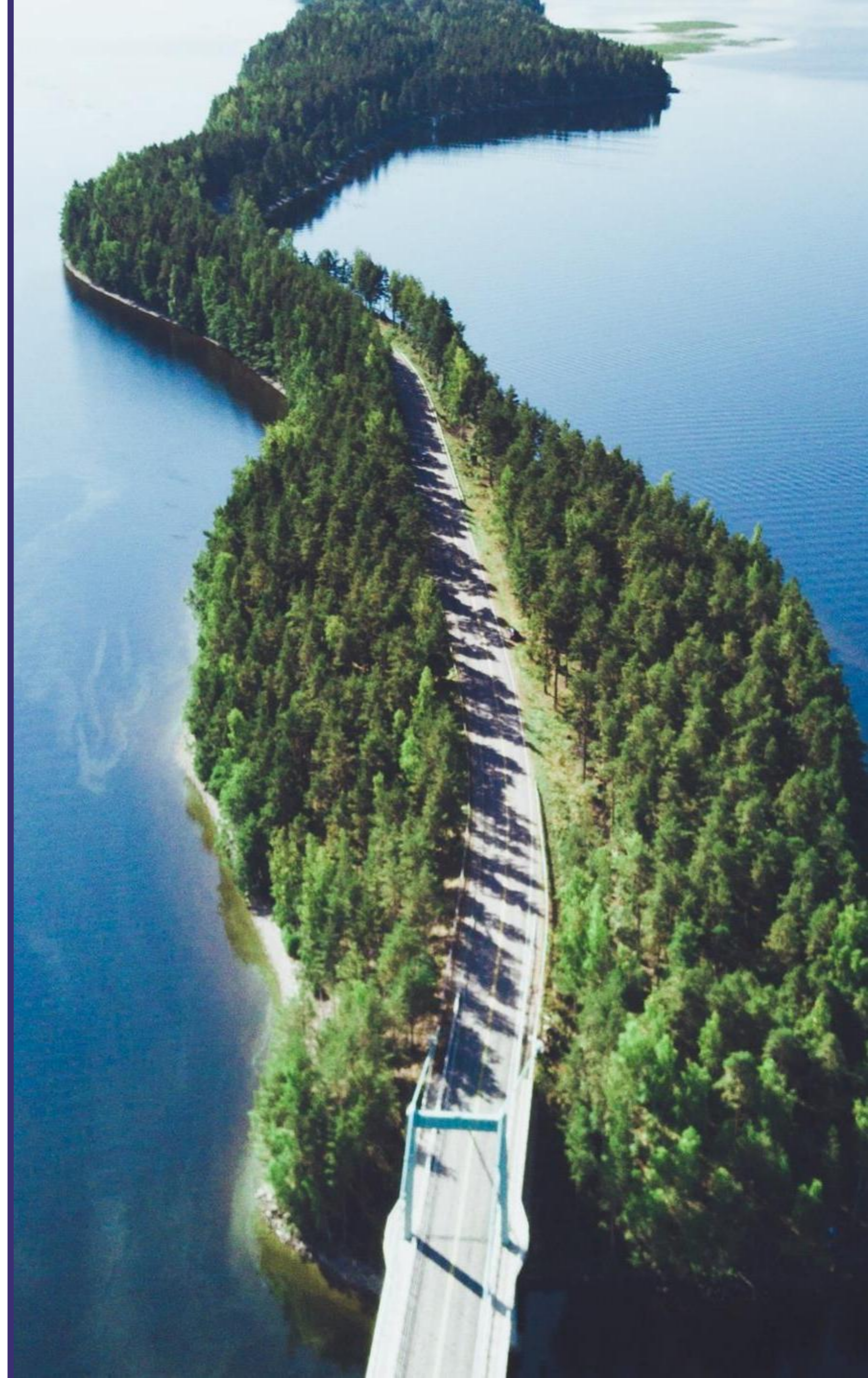
Vaikutukset mikro-/pienyrittäjille

- Jos asiakkaana suuryritys:
  - Suuryrityksen on omien toimintojen ohella otettava huomioon myös arvoketju sisältäen tarpeen mukaan tiedot:
    1. tuotteista ja palveluista;
    2. liikesuhteista; ja
    3. **toimitusketjusta.**
      - **hyödykkeiden ja palveluiden tuottamisen edellyttämää suhteiden kokonaisuutta kestävyysraportointiyrityksen ja toisten yritysten välillä**
  - Suuryrityksen arvioitava, onko alihankkijoista (toimitusketjusta) sosiaalisen vastuun näkökulmasta riittävästi tietoa?
  - Vastuullisuusriskit ja keskeiset haittavaikutukset otettava huomioon myös arvoketjussa
- Rahoitus:
  - Pankkien myöntämät lainat tai korkoehdot

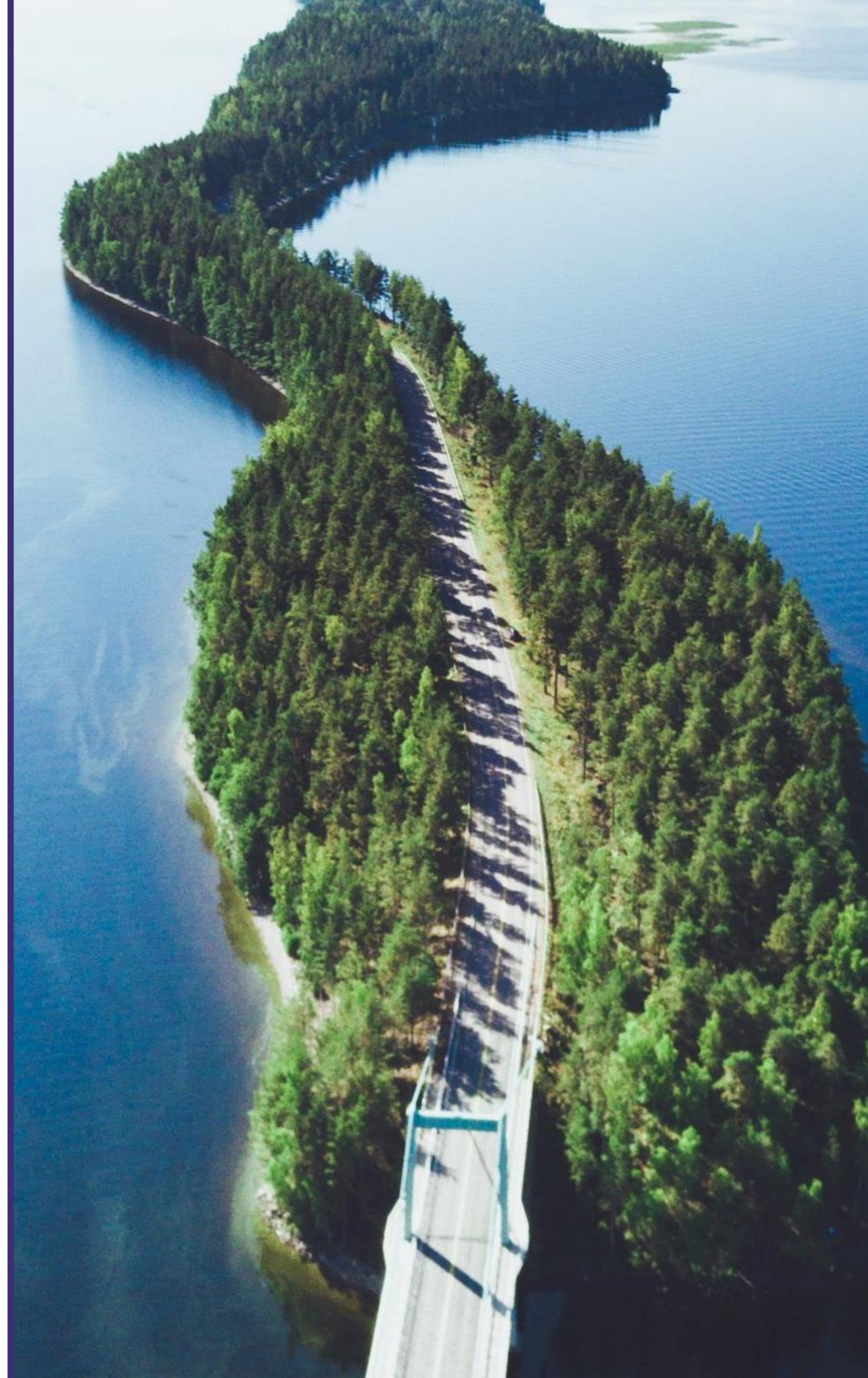
Vapaaehtoinen raportointistandardi VSME ESRS

- EU:n vapaaehtoinen raportointistandardi pienille ja keskisuurille yhtiöille: VSME ESRS (Volunteer Small and Medium Sized Enterprises European Sustainability reporting Standards)
- <https://www.efrag.org/en/projects/voluntary-reporting-standard-for-smes-vsme/concluded>
- Ilmestynyt joulukuussa 2024, ei vielä suomennosta
  - EFRAG aikoo julkaista lisäohjeistusta vuoden 2025 aikana, jotta standardin käyttöönotto ja soveltaminen helpottuvat.
- 2 moduulia:
  - **Basic module (perusmoduuli)** raportoinnin minimivaatimus:
    - yleiset tiedot yrityksestä ja sen vastuullisuuskäytännöistä
    - avaintiedot ympäristövaikutuksista, henkilöstöstä ja hallinnosta.
  - **Comprehensive module (laajennettu moduuli)** vapaaehtoinen
    - Enemmän tietoa sidosryhmiä varten
    - Enemmän tietoa yrityksen strategiasta, ympäristö- ja sosiaalisesta vastuusta sekä hallinnosta
    - Tämän käyttö ei ole pakollista; yritykset voivat valita niille tärkeimmät osat.

NSRS-standardi

- NSRS (Nordic Sustainability Reporting Standard) on pohjoismaalaisen hallinnollisen liiton asiantuntijoiden rakentama standardi
  - Suomesta mukana Taloushallintoliitto
- Suunnattu pienemmille PK-sektorin yrityksille, jotka siirtyvät kohti kestävyysraportointia
- Ohjeistusta ja MS Excel -pohjainen työkalu, joka avustaa raportointiprosessin läpiviennissä.
  - Vielä ei saatavilla suomenkielistä versiota
- <https://nsrs.eu/>
- Pohjoismaalaisen hallinnollisen liiton asiantuntijoiden rakentamaa standardia on hyödynnetty osana EFRAG-organisaation laatimia VSME ESRS -standardeja

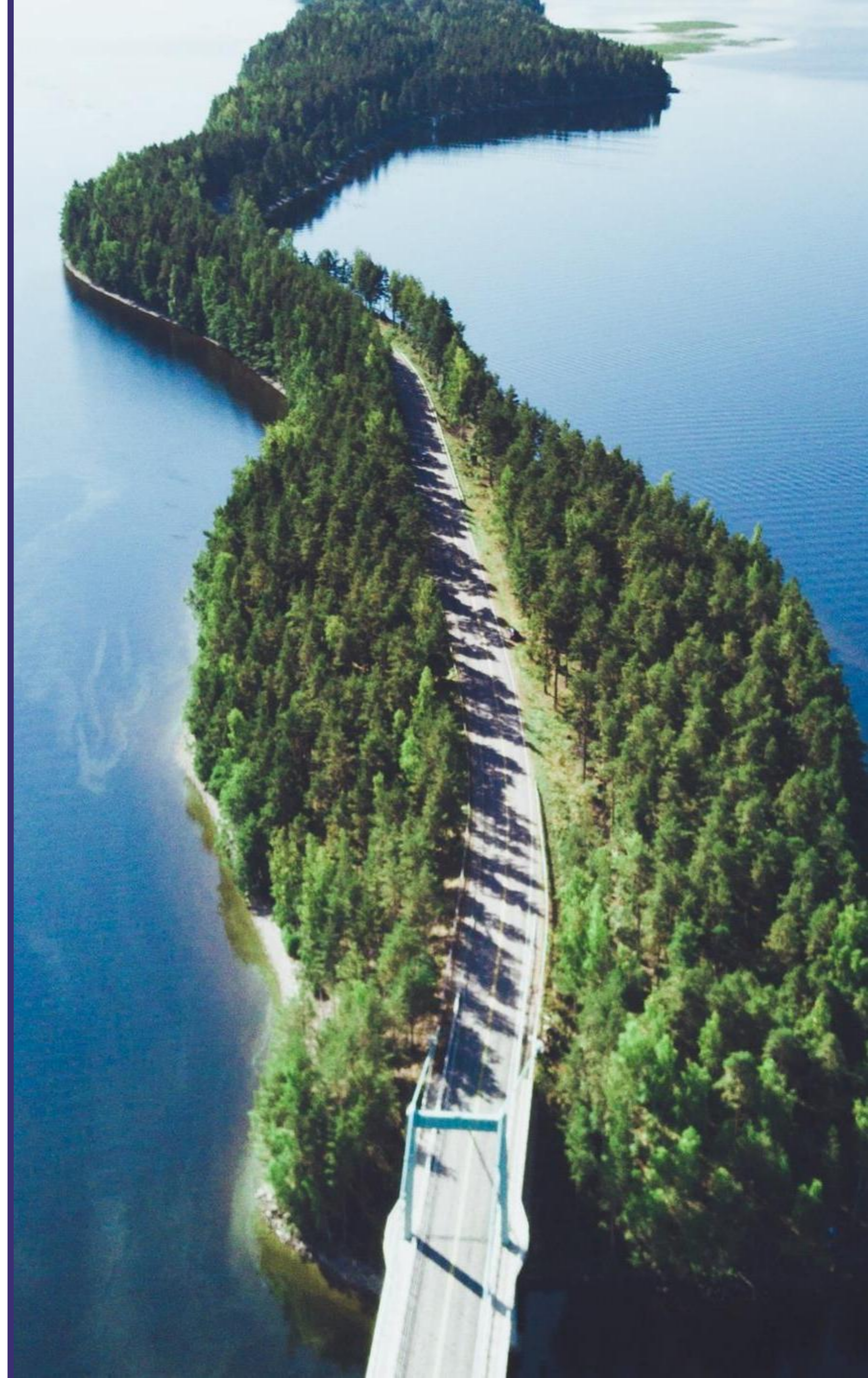

Miten kestävyysraportteja varmennetaan?

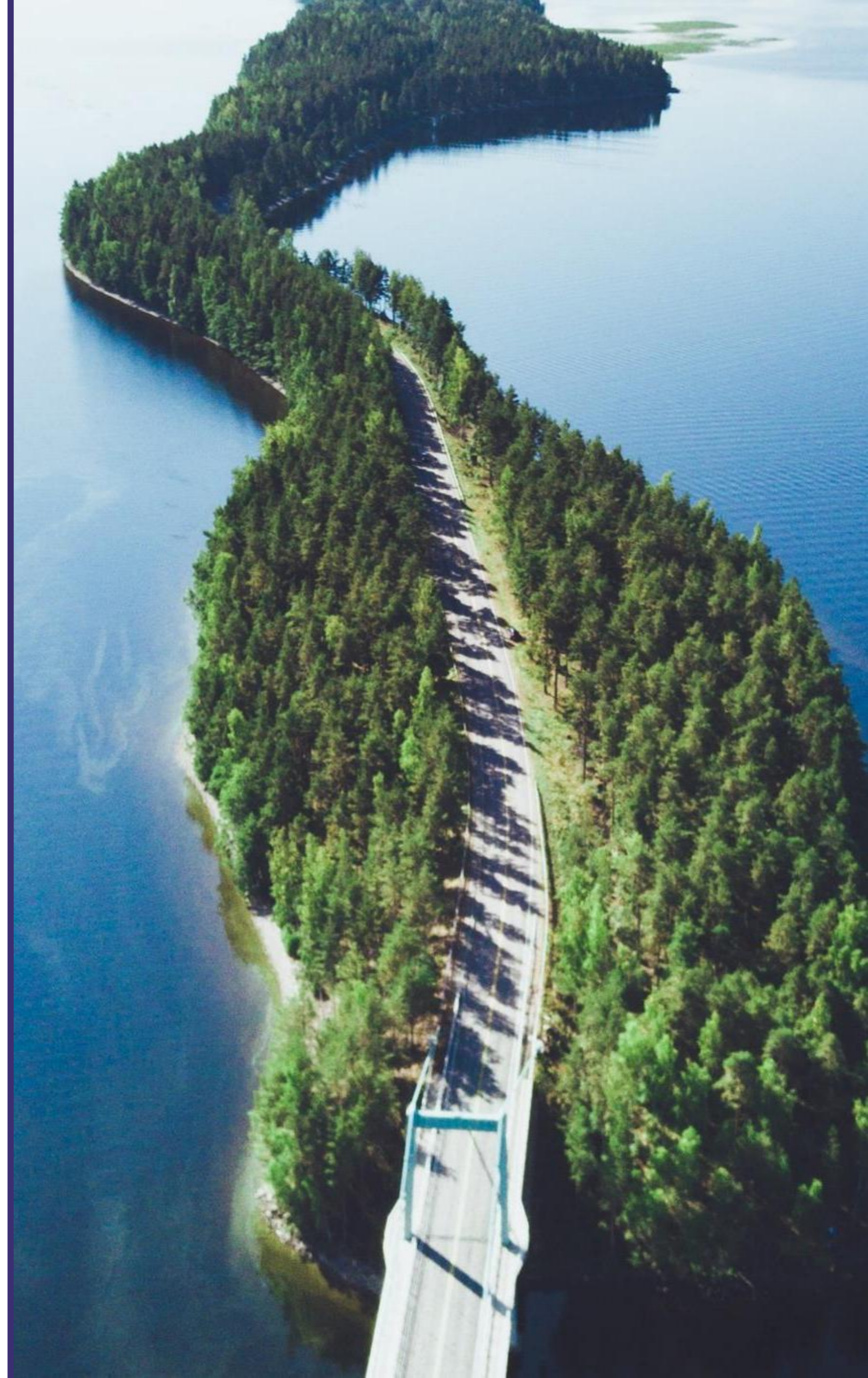
Miten varmennetaan?

- Pakollinen riippumaton ulkoinen varmennus
  - varmennuskertomuksessa lausunto siitä, noudatetaanko kestävyysraportissa sen laatimista koskevia vaatimuksia
    - Sekä datan että päästölaskelmissa käytettyjen tietojen tulee olla jäljitettävissä ja laskelmien tarkastettavissa.
  - Taustatiedot säilytettävä kuten kirjanpidon tositemaineisto!
- Vapaaehtoista vastuullisuusraporttien varmennusta voidaan tehdä vasten useita eri viitekehyksiä, kuten GRI tai SASB –standardit, mutta kestävyysraportteja voidaan varmentaa vain Euroopan vastuullisuusraportointistandardeja (ESRS) vasten.
- Tarkoitus:
  - Lisätä raportoidun tiedon luotettavuutta (mm. oikeellisuus, täydellisyys (raportointirajat), katko)
  - Hankkia joko kohtuullinen varmuus tai rajoitettu varmuus siitä, onko kohdetta koskevassa tiedossa olennaista virheellisyyttä
  - Kirjallinen johtopäätös varmennetun kohteen varmennustoimenpiteiden lopputuloksesta ja kuvata johtopäätöksen perustelut
  - Raportoinnin jatkuva parantaminen

Miten varmennetaan?

- Ympäristötiedot
  - Saatava evidenssiä eri lähteistä, useilta palveluntuottajilta
    - Aineisto, haastattelu
    - Päästölaskenta, vesimittarit, sähkölaskut, kiinteistöhuolto, jätehuolto, tilastotiedot, luontoselvitykset
  - Tekstitiedot: keskeisimmät seikat huomioitava ja varmennettava
  - Haasteet: tieto hajallaan, missä muodossa tieto on?, millaiset tietojärjestelmät?, erityisosaaminen (etenkin ilmasto)
- Sosiaalinen vastuu
  - Evidenssi eri lähteistä
    - Työterveyskumppani, yhtiön sisäiset toimintavat ja ohjeet
    - Strategia, johdon haastattelu
    - Johtamisjärjestelmä, työajan seuraaminen?, henkilöstö- ja koulutussuunnitelma
  - Varmennettava mitä luvut sisältävät henkilöstön osalta (vain vakituiset vs. kausityöntekijät)
  - YK:n prosessi (HRDD Human Rights Due Diligence)
- Taloudellinen vastuu ja hyvä hallintotapa
  - Code of Conduct –koulutukset, ilmiantokanava, lahjonnanvastaisuus, vastuullinen hankinta, eettiset arvot
  - Sidosryhmien tunnistaminen
  - toimipaikkakäynnit

Miten pakolliset kestävyysraportit ja vapaaehtoiset vastuullisuusraportit eroavat toisistaan?

Eroavaisuudet

Lakisääteiset kestävyysraportit ESRS:n mukaan

- Kestävyysraportointi: pakollista EU-direktiivien mukaista tai vapaaehtoista niihin perustuvaa raportointia
  - Omnibus: Suomessa noudatetaan voimassa olevaa kirjanpitolain kestävyysraportointilainsäädäntöä, kunnes eduskunnassa päätetään sen muuttamisesta.
- Laaditaan kirjanpitolain mukaan joko suomeksi tai ruotsiksi
- Varmennetaan tilintarkastuslain mukaan
  - varmentajana kestävyysraportointitarkastajan pätevyyden saanut tilintarkastaja
  - Pakollista varmentaa rajoitetulla varmuudella
- Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus tilintarkastuslain mukaisesti

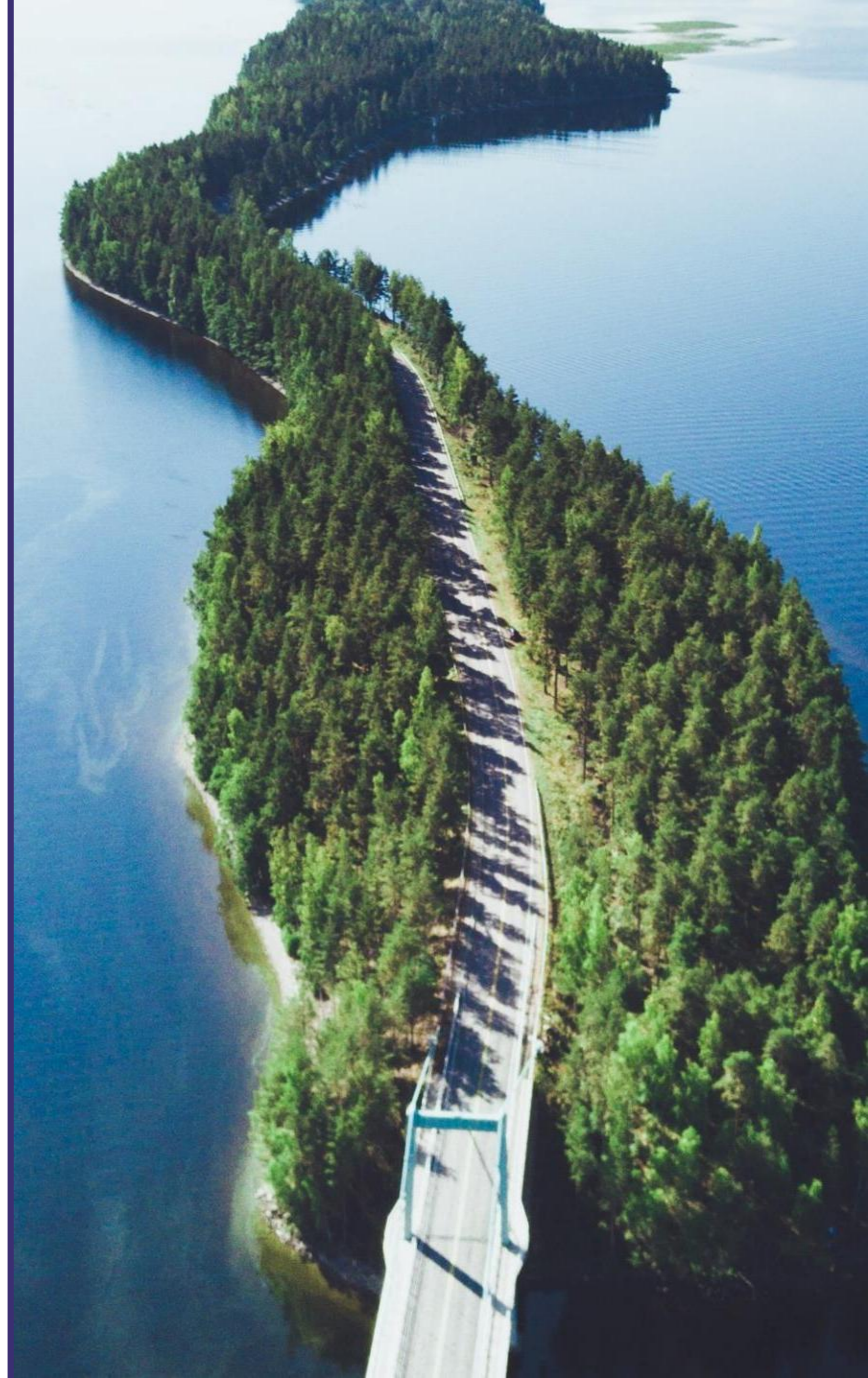
Vastuullisuusraportit VSME:n mukaan

- Raportointi vapaaehtoista
- Laaditaan usein englanniksi tai suomeksi
- Varmennaminen ei ole pakollista
  - varmentajan ei ole pakko olla kestävyysraportointitarkastaja
- Jos vastuullisuusraportti tarkastetaan:
  - Lausunnossa varmennetaan, että raportoitu tieto on annettu yrityksen valitsemien kehyksien mukaan ja ettei julkaistavissa tiedoissa ole virheitä

Vapaaehtoiset vastuullisuusraportit

- Etenkin pörssiyritykset ovat tehneet vastuullisuusraportointia (ja näiden osittaista varmennusta) sidosryhmien takia
- Standardeja, joilla vapaaehtoiset vastuullisuusraportit tehty voi olla useita:
  - GHG Protocol – The Greenhouse Gas Protocol
    - Kasvihuonekaasupäästöjen mittaaminen (Scope 1- Scope 3)
  - GRI – Global Reporting Initiative Standards
    - Olennaisuusarvioinnin pohjalta esittämistä standardit
  - SASB – Sustainability Accounting Standards Board
    - IFRS Foundation
    - Toimialakohtaiset standardit kaikista ESG-aiheista

Kiitos!

Kysymyksiä?

Mira Tahvanainen

mira.tahvanainen@jtt.fi

+358 50 543 5627

